

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petlit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni Inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Slabo gospodarstvo — velikanski deficit — uboga para plačaj!

Kadar pripravlja goljuf novo sleparijo, se poprej dobro pripravi nanjo. Ugibalo se je, zakaj so se deželnozborske volitve vršile, predno je potekla postavna doba deželnega zbora. **Zdaj vemo!** Klerikalci so hoteli spraviti svoje mandate pod streho, predno puščajo ljudstvu kri z velikanskimi dokladami.

Ti največji sleparji pod božjim solncem, so imeli načrt za zvišanje doklad že tri leta pripravljen, toda ti zaščitniki in branitelji katoliške vere so že pri volitvah v oktobru in novembru lagali in goljufali ljudstvo, da se deželne doklade ne bodo zvišale. In ljudstvo je verjelo tem ljubiteljem resnice, verjelo, da se doklade res ne bodo zvišale, tem lažje, ker so klerikalci gospodarji v deželi. **S to tolažbo, s to sleparijo so premotili volilce,** da so jim dali glasove. Za 6 let so dobri, zato so pa takoj navili davčno natezalnico in prišli z novimi dokladami, ki so naravnost neznosne in obupne za vsakega davkoplačevalca, prav tako za meščana, kakor za kmeta!

Vprašati se moramo, ali je bilo treba zvišati doklade in kaj je vzrok temu?

Ko so prevzeli klerikalci deželno gospodarstvo pred šestimi leti, je bilo to v najboljšem redu! Toda, če dobi brezvesten slepar v roke denar, ki je njemu le zaupan in ki ga mora porabljati v potrebne koristi vseh onih, ki so ga skupaj znosili, ne bo gledal na kake koristi teh, ampak delal bo z blagajnico, kakor bi ne imela nikoli dna, obdaril bo svoje prijatelje in prilizovalce, podkupil bo druge, ki mu doslej niso bili naklonjeni itd. **In tako je gospodarila klerikalna stranka!** Za vse mogoče nepotrebne stvari so razmetavali denar, dajali podpore svojim pristašem tako, kakor da bi moral vsak klerikalni agitator na Kranjskem obogateti od javnega denarja. Vsako nepotrebno strankino društvo ali zavod je dobil podporo in ljudi so kar podkupovali z različnimi podporami.

Tako strašno so »gospodarili«, kakor ljudje, ki nimajo nič vesti, nič srca za ubogo deželo in nič usmiljenja z najrevnejšimi ljudmi.

In zdaj so prišli z novimi dokladami! A še zdaj ne morejo biti brez sleparije, še zdaj skušajo javnost varati in goljufati glede novih doklad. **Tebi, kranjski kmet, lažejo,** da ne boš občutil doklad, ker se te zvišajo za zemljiški in hišni davek le za 15%! Saj je že to dovolj, da boš moral plačati za njih zapravljivost 15% več doklad. Toda nesramno čelo imajo, da proti Tebi sploh ne govore o zvišanju doklad na užitninski davek, katero zvišanje boš veliko bolj občutil kakor bogatejši ljudje. **Doklade od vina, vinskega in sadnega mošta bo največ kmet plačal, ker je kmetskega ljudstva veliko več kakor mestnega prebivalstva** in torej kmečko ljudstvo veliko več popije in poje kakor mestno.

Toda pomislimo še dalje! Vino in meso, stanovanje in drugo blago se ne bo podražilo le za toliko, kolikor se mora več davka plačati, ampak najbrž za več. Čisto naravno je, da skuša vsakdo odvaliti nove davke naprej. Hišni posestnik bo podražil stanovanje, mesar meso, gostilničar vino, čevljar čevlje, trgovec blago, toda vsak bo skušal za nekaj več podražiti, da bo imel sam več koristi od tega in da bo tudi obrtni davek lažje plačal. Kajti gostilničar in mesar nista le občutno prizadeta pri užitnini, ampak zvišan jima bo tudi obrtni davek za 35% deželnih doklad.

Tako torej izgleda tisto klerikalno usmiljenje do kmeta in malega obrtnika! Če bo tudi kmet na zemljiškem in hišnem davku plačal le (kar je pa tudi zelo visoko) 15% več doklad, bo pa tem občutneje prizadet drugod. Prav vsaka stvar se bo podražila, toda za živino bodo pa hoteli mesarji manj plačati, ker se bodo izgovarjali, da sta užitnina in obrtni davek tako visoka. Življenje pri kmetih je tako ubožno in skromno, da si le malokdaj more kmetovalec privoščiti meso in vino. Klerikalci so pa iz »usmiljenja« do kmeta storili, da se bo to še manjkrat zgodilo in da bo moral kmet živeti pasje življenje, če bo hotel izhajati.

Kar en milijon 600.000 kron naj naj se plača v enem letu več doklad! Poleg tega pa mora dežela še najeti šest in pol milijona kron novih dolgov, ki bodo zopet prišli na rame ljudstva. In to kljub temu, da bo država že to leto dala deželi za 850.000 kron več kakor lansko leto. Za glavo se moramo prijeti in misliti, kakšno je bilo to »gospodarstvo« edino zveličavne klerikalne stranke.

In takim ljudem, takim zapravljivcem, ki bodo še kožo potegnili ubogemu kmetu s telesa, če bodo še par let na krmilu, naj kranjski kmet še nadalje zaupa?! Ne, ni mogoče! Kdor ima še malo svojih možgan, bo obrnil hrbet tem sleparjem, ta se bo združil s sosedom in kmet s kmetom, nikoli pa ne s klerikalcem, mora zadoneti sodna tromba po deželi!

Notranjski volilci!

V četrtek, 12. marca se vrši volitev kmečkega poslanca za volilni okraj **Logatec, Cerknica, Lož, Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče**. Izbira, komu boste oddali svoj glas na ta dan, ne bo težka. Kmečki zaupniki so se na shodu v Št. Petru, dne 25. januarja soglasno izrekli za to, da je njihov kandidat

Ivan Urbančič

posestnik v Žrnovem štev. 84.

Možje-kmetje, oddajte vsi svoje glasove kmetu, ki pozna Vaše težave in Vaše želje. Kot samostojen mož bo zastopal bolj izdatno Vaše koristi, kakor odvisen poslanec, ki bi bil igrača in privesek katerekoli druge stranke.

Samostojni volilni odbor.

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 27. februarja.

Pričetkom seje so se izvršile nadomestne volitve v odseke, ker so klerikalci razveljavili mandata naprednih poslancev Lavrenčiča in Mazelleta. — Poslanec Reischer je utemeljeval predlog glede regulacije aktivitetnih doklad deželnih uradnikov. Klerikalna večina je nujnost predloga odklonila. — Poslanec Povše je utemeljeval nujni predlog, naj se deželni odbor obrne na vlado s pozivom, naj pri sklepanju novih trgovinskih pogodb ostane pri svoji dosedanj carinski politiki. Predlog se je izročil upravnemu odseku. — Dalje sta utemeljevala poslanca Demšar in Jaklič predloge o povzdigi živinoreje, izboljšanju hlevov, o gozdarstvu ter o varstvu mlekarstva. Predloga sta se izročila upravnemu odseku.

Nato je poslanec dr. Krek poročal o deželnem proračunu in o novih dokladah. Omenjal je, da bosta kmet in mali obrtnik z zvišanjem doklad najmanj prizadeta, pač pa bodo plačala največ doklad bogata industrijska podjetja. (O tej trditvi glej današnji uvodnik!) Končno je predlagal:

I. Deželni proračun za leto 1914. se odobri s potrebščino 7.879.167 K, s pokritjem 3.693.528 K, torej s primanjkljajem 4.185.639 K.

II. V pokritje primanjkljaja 4.185.639 kron je pobirati leta 1914.:

1. pričenši s 1. marcem 1914 145odstotno doklado na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa, všteti 20% izredno državno doklado, ki se pobira z državno užitnino od teh predmetov v za užitnino zaprtem mestu Ljubljana;

2. samostojno deželno naklado od porabljenega piva po 4 K od hektolitra, toda

s to omejitvijo, da ima odpasti pobiranje deželne doklade na pivo za onj del leta 1914., za katerega bi bil deželi Kranjski ne glede na odkazovanje, ki se podelijo v smislu zakona z dne 23. januarja 1914, drž. zak. št. 14, oziroma v smislu na mesto tega zakona stopivših zakonov, iz državnih sredstev odkazan znesek enak čistemu dobičku, ki ga je imela dežela Kranjska v neposredno pretečenem letu pri deželni nakladi na pivo;

3. doklado na vse neposredne državne davke, izvemši dohodninski davek in pridobninski davek krošnjarijev, in sicer:

- a) v izmeri 55% glede realnih davkov;
- b) v izmeri 55% glede splošne pridobnine, plačane po davčnih zavezancih četrtega razreda;
- c) v izmeri 75% glede vseh ostalih davkov.

III. Nepokriti ostanek primanjkljaja je pokriti iz blagajničnih ostankov.

Proti proračunu je prvi govoril poslanec dr. Tavčar, ki je ostro protestiral proti temu, da napredni poslanci ne uživajo tiste svobode, kakor klerikalci. Zafirnil je poslanca Drobniča glede tega, naj puste napredni poslanci kmeta na miru. Potem je govoril o zvišanju doklad, o katerih je trdil, da bodo najrevnejši sloji največ trpeli od zvišanja. Užitninska doklada, ki je dosedaj znašala 40%, se je zvišala na 145%. Vsled tega se bo vino podražilo in revnejši sloji bodo segli po žganju. To povišanje bo slabo vplivalo na vinogradnike na Dolenjskem. Dolenjski cviček se pije skoro izključno le na Kranjskem, zlasti v Ljubljani. Ker se bo vino podražilo, se ga tudi ne bo toliko spilo in radi tega vinogradniki ne bodo mogli svojega pridelka razpečati. Omenjal je, da je najbolj prizadeta Ljubljana, zato se obrača na deželnega predsednika, naj ne pu-

sti, da nas davek zaduši. Rekel je, da so klerikalci, odkar so na krmilu, živeli dosti čez moči dežele in vpeljali tako gospodarstvo, da hočejo danes dolgovi zadušiti deželo. Edina rešitev je, da kmalu sprežejo in odidejo s krmila.

Nemški poslanec dr. Eger je predlagal splošno zvišanje za 10% ter poudarjal, kako bo oškodovana dežela, ker bodo delniške družbe prestavile svoj sedež izven dežele.

Dr. Ravniharju je deželni glavar odvzel besedo, ker je popravljaj dr. Lampetove laži.

Poslanec grof Barbo je dognal, da so se od leta 1907., odkar so klerikalci deželni gospodarji, zvišali deželni izdatki za 150%, to je za še enkrat in polovico toliko, kakor poprej. Kritiziral je velikanske stroške za deželni dvorec, zato lahko sklepa, da se tudi v drugih strokah deželnega gospodarstva razsiplje.

Poslanec dr. Ravnihar je razložil, da je samo zato prevzel odgovorno uredništvo »Slovenskega Naroda« in »Slovenskega Doma«, ker je bil Gostinčar odgovorni urednik »Slovenca« in »Domo-ljuba«.

Poslanec pl. Šuklje je govoril za gradbo lokalnih železnic in stavil resolucijo, da se ima garancijski zaklad Dolenjskih železnic porabiti za ustanovitev posebnega deželnega železniškega zaklada.

Poslanec Reischer je dokazal, da se bo užitnina v Ljubljani zvišala ne za 145%, marveč za 174%, doklada na klavno živino pa celo za 365%.

Poslancu dr. Novaku je deželni glavar odvzel besedo, ker je rekel, da deželni glavar ne ščiti naprednih poslancev, če jih klerikalci žalijo.

Poslanec dr. Triller je omenjal, kako je že pri zadnji proračunski debati

prorokoval, da bo morala klerikalna stranka za 100% zvišati deželne doklade, ako bo tako naprej gospodarila. Takrat se je vpilo, da laže in na vseh klerikalnih volilnih shodih se je slišalo, da se to nikoli ne bo zgodilo. Danes se je to zgodilo! Poleg tega, da se bo najelo 6 in pol milijona novega posojila, se hočejo zvišati deželne davščine za 1.600.000 K, torej ravno za toliko, kolikor so znašale deželne doklade na vse direktne davke v letu 1913. Končno je slovesno protestiral proti očitaniu, da se je izvršilo povišanje doklad le za 1 vinar zaradi regulacije učiteljskih plač, kajti v to so namenjeni državni preodkazi.

Poslanec Ribnikar je odločno zavračal izjavo dr. Kreka, da je dobrot deželnega proračuna deležno vse prebivalstvo. Resnica je, da deželni odbor gospodari tako, da daje vse dobrote le pristašem klerikalne stranke. Ker so ga klerikalni poslanci izzivali, naj navede dokaze, je omenil premiranje goveje živine v Loškem potoku. Tam se je živina delila po rdečih in modrih tablicah. Rdeče je imela klerikalna živina, modre pa druga. Nato je kaplan Škulj rekel, da Ribnikar laže in klical deželnega glavarja na pomoč. Ta je hitro odvezel Ribnikarju besedo, ker je bil hrup med poslanci jako velik, je rekel poslanec Ribnikar, da se pod predsedstvom deželnega glavarja vrše taka nasilstva. Te besede je slišal duhovnik Piber, ki je začel kričati, da je Ribnikar nečuvno žalil deželnega glavarja.

Dr. Šusteršič je nato izročil poslanca Ribnikarja disciplinarnemu odseku, ki ga je izključil za tri seje. Glavar ga je pozval, naj takoj zapusti zbornico. Poslanec Ribnikar je odhajaje rekel: »Gospod glavar, Vi ste nasilnež! Žalostno je, da je tak nasilnež potrjen od cesarja za deželnega glavarja!«

Tako se je zdelo klerikalcem najboljši, da zaprejo usta poslancu Ribnikarju, ki bi jim navedel dokaze, kako razsipljejo deželni denar za svoje pristaše.

Vipavski poslanec Perhanc je odobral in opravičeval zvišanje doklad na vino in zatrjeval, da ne bo to zvišanje imelo nobenih slabih posledic ne za konsumente, ne za vinogradnike. Kaj mislijo o tem njegovi vipavski volilci, ne vemo; če bi bili pametni, bi ga za vedno pognali iz Vipavske doline.

Izključen je bil tudi »Narodov« poročevalec gosp. Pustoslemšek, ki se je med Lampetovim govorom z galerije oglasil, da dr. Lampe ne govori resnice. Pred zaključkom debate je stavil poslanec dr. Novak predlog, naj se ustanovi deželna finančna kontrolna komisija 8 članov, katere voli vsaka izmed obstoječih volilnih kurij po dva. Nato je bil proračun z glaso klerikalcev sprejet.

Sprejeto je bilo tudi poročilo deželnega odbora o davščini od prirastka na vrednosti nepremičnin. Tozadevni predlog se glasi:

1. Deželni odbor se pooblašča, da sme vizrednih slučajih po zaslišanju dotičnega občinskega odbora, ako isti na njega pripadajočo davščino na prirastek odpiše in odpis iste tudi deželnemu odboru priporoča, izjemoma popolnoma ali deloma odpisati dotično predpisano davščino od prirastka na vrednosti glede onega dela, ki spada od te davščine na deželo.

2. Deželni odbor se pooblašča, da sme na izrečno prošnjo prodajalca davščino od prirastka odpustiti, če ta verodostojno dokaže, da je bil zaradi na posestvo že poprej vknjiženih dolgov, prisiljen k prodaji, ter da je dobljeno kupnino tudi v resnici porabil v poravnanje označenih dolgov.

3. Deželnemu odboru se naroča, da predloži, dogovorivši se s c. kr. deželno vlado, primerno novelo h zakonu o davščini na prirastek vrednosti nepremičnin, s katero naj se omilijo po dosedanji izkušnji pretrde določbe o izmeri te davščine, zlasti glede na ekonomske razmere kmečkega prebivalstva, in se strožje pritegnejo špekulantski razkosevalci zemljišč.

Ta znamenita seja se je končala ob pol 5. zjutraj.

Naši cilji in težkoče.

(Dopis z Dolenjskega.)

Tri kratke besede, a velika — velika je njih vsebina. Ravno v sedanjih razmerah je treba tem bolj pretehtati važnost te vsebine — sedaj, ko naš narod trpi silo od vnanjih in notranjih sovražnikov. — Kmetijstvo je podlaga nadaljnjemu razvoju vseh narodov. Tem važnejše je to dejstvo za nas, ki smo narod, ki je šele v povojih na potu višje omike. Kaj bi torej morali skrbeti? Prva skrb bi nam morala biti povzdiga kmetijskega stanu. To pa je mogoče le potom izobrazbe. Kdor odteguje izobrazbo kmetu, ta je sovražnik kmetov, je pa tudi naš narodni nasprotnik in če je izrasel med nami, ne zasluži drugega imena kot Efižalt.

Mnogokrat slišimo prorokovati: »Saj kmetu ni treba izobrazbe, on lahko orje brez knjig itd.« — Kdor tako govori, je kmetov sovražnik. Vsak človek mora napredovati z duhom časa, če hoče, da ima obstanek — času primeren. Vsi stanovi napredujejo. Kaj pa je posledica nazadovanja kmetijstva? Kmetje se zadolžujejo in kmet postane odvisen od drugih, ki nimajo vselej najboljši vesti in najčistejših namenov.

Pretekli dnevi nam to v naši deželi dovolj dokazujejo. Ti dnevi so nam prinesli bridka razočaranja. Ob času volitev je klerikalna večina obljubovala to in ono, da je lovila volilce na limanice. A glasovi so pokazali, da S. L. S. ne uživa neomajnega zaupanja. In vsi protiklerikalni volilci se danes lahko ponosno potrkajo na prsi, ker so obsodili S. L. S. s svojimi glasovnicami.

Klerikalne obljube pa niso vplivale direktno na volilce — ampak S. L. S. ima v vsaki občini par mož, ki jih plačajo, da jim love volilce. Temu dajo podporo za hlev, oni dobi kravo itd.

Če stopi napreden volilec s takim možkom v pogovor, se bo kmalu prepričal, da mu je znano slabo deželno gospodarstvo. Če ga vprašaš, zakaj voli klerikalno, ne bo povedal, da je dobil kravo ali nov hlev, ampak bo rekel, da bodo dolgovi poravnani z državnim preodkazom.

In vendar tak kmetovalec zapeljuje sosedo, da volijo klerikalno. Ali ni to izdajalec svojega stanu? Zdaj, ko bodo davki povišani, ko bo dežela najela še 6 in pol milijona posojila — sedaj pomislimo, ali bomo šli še takim ljudem na lim. Tarnanje po volitvi je prepozno. Taki brezvestneži med kmeti, ki za denar vseh deželanov love svoje tovariše, so sramota za ves kmetijski stan. To so oni nevidni črvi, ki glodajo judežve groše in obenem tudi temelj kmetijskega stanu. Dokler se teh ne iznebimo, se bodo še vedno vozili doktorji na naš račun z deželnimi avtomobili in bodo zapravljali — potem pa davke zvišavali in posojila najemali. Na čigav račun? Na račun nas kmetov, ki smo tako neumni, da spravimo take ljudi v deželni zbor.

Bog ve, ali se bomo kdaj spametovali? Ali nas ne bo prebrihtalo to, kar so nam poslanci pripravili, menda za pirhe?

O ja — še se bodo mastili z našim denarjem — mi pa bomo lepo tudi še klerikalno volili. Pa vsi menda ne? Nekateri pač mora srečati pamet. Naš cilj naj bo torej, osvojitve vseh kmetov iz rok klerikalnega krvoločnika, ki je naš kmetijski in narodni sovražnik — hujši od vseh drugih.

Sveta nam mora biti **rodna gruda, zato pa stran z brezdomovinci, ki ne znajo ceniti narodnega temelja!**

RAZGLED PO SVETU.

Vlada naj da novo ustavo!

V proračunsko debato v štajerskem deželnem zboru je posegel tudi deželni odbornik grof Attens. Njegov govor je vzbudil splošno pozornost in bo gotovo še predmet živahnih prerekanj v javnosti in v časopisju. Grof Attens je namreč v svojem govoru poudarjal potrebo, **da bi vlada brez parlamenta dala novo ustavo, v kateri bi se naj nahajal tudi poslovnik za državni zbor in za vse deželne zbore, ki bi naj onemogočeval vsako obstrukcijo.** Govornik je naglašal, **da je baš sedanji moment za oktroiranje nove ustave najbolj ugoden in najbolj pripraven.** Če se vlada odloči za to dejanje, bodo ta korak z zadoščenjem in veseljem pozdravljali vsi pravi patrijotje.

Državni zbor.

V predlogi o posojilih, ki bo v četrtek v poslanski zbornici razdeljena, dobi vod-

ja finančnega ministrstva pooblastilo, da si preskrbi 500 milijonov kron potom kreditne operacije. Posamezne vsote, za katere naj se porabi posojilo, so specializirane. — V parlamentu divja češka obstrukcija in takoj prvi dan se je pokazalo, da je nadaljnje mirno zasedanje državne zboru nemogoče.

Parlament pred razpustom?

V političnih krogih se širi vest, da namerava ministrski predsednik grof Strüghk parlament **takoj razpustiti**, čim bi se prepričal, da ni sposoben za delo. Ker napovedujejo češki agrarci obstrukcijo, je treba resno računati z razpustom državnega zbora in z novimi volitvami.

Češko - nemška sprava.

Ta sprava je padla v vodo. Podlage, ki jih je predložil ministrski predsednik grof Stürgkh spravniki komisiji, je zavrgla, tako češka, kakor nemška komisija, torej so se pogajanja prav žalostno končala. — Vprašanje je sedaj, če bodo Čehi obstruirali v državnem zboru. Češka agrarna stranka izjavlja že sedaj: Brez češkega deželne zboru ne sme biti državnega zbora. Bivši minister poslanec Prašek, duševni vodja češke obstrukcije v državnem zboru je na nekem včerajšnjem zborovanju izjavil: Češka agrarna stranka bo v pomladni seji državnega zbora z najostrejšimi sredstvi nastopila proti vladi in preprečila državnozbornsko zasedanje.

Knez Wied se pelje v Albanijo.

Knez Wied je došel v četrtek ob 9. dopoldne v Trst. Na kolodvoru ga je sprejel namestnik z državnimi dostojanstveniki in je bila postavljena častna stotinja. Godba je zaigrala albansko himno. Knez in kneginja sta se odpeljala ob streljanju obrežnih baterij in v pristanišču zasidranih vojnih ladij na krovu parnika »Taurus«.

Iz Albanije.

Princ Wied, od velesil določeni vladar albanski, pride v Drač v soboto. V mestu se pripravljajo na slovesen sprejem. Zvečer bo haje mesto svečanostno razsvetljeno. Novemu vladarju se pridejo pokloniti deputacije iz cele Albanije.

Albanci se upirajo.

Ob grški meji so Albanci bolj vneti za Grke, kakor za princa Wieda. Grška je že zasedla te kraje, toda vsled poziva velesil je morala sprazniti te kraje. Zlasti okraja Delfino in Argirokastro. Grško uradno poročilo pravi: Okraji Kolonija in Korica so mirni. Red vlada povsod. V okrajih Delfino in Argirokastro pa vlada velikansko razburjenje. Prebivalstvo je v upor. Grška vlada ponovno izjavlja, da bo držala svojo, velesilam dano obljubo in skrbela po svojih močeh za red. Od upornikov postavljeni uradi ne bodo pripoznani. Grški upravni uradniki in vojaške oblasti imajo strogo naročilo, preprečiti zbiranje revolucionarnih čet. V Santi Quarant

ti je proglašen upor. Uporniki so razvili zastave avtonomije in odstavili grške urade. Grški guverner je brez moči napram revolucionarjem. Število revolucionarcev je 1200. V Delfinu je splošen upor. V mesto prihajajo nove čete upornikov.

Kardinal Katschthaler †.

Kardinal nadškof solnograški Katschthaler je v soboto ob tričetrt na 11. dopoldne umrl.

Obisk nemškega cesarja na Dunaju.

Na svojem potovanju na otok Krk obišče cesar Viljem tudi cesarja Frana Josipa na Dunaju. Viljem pride na Dunaj **dne 23. marca.**

Skandinavija in Ruisja.

Bivši norveški minister Bull izjavlja, da se pripravlja med Rusijo in Skandinavijo vojna. Ruska armada je pripravljena za napad in ruski vojni ataše ima baje že popolnoma natančne načrte o razvitju čet proti Rusiji.

SLOVENIJA.

s **Notranjski volilci!** Nihče naj ne dá na dan volitve 12. t. m. glasu Gostinčarju, ki je pristaš one stranke, ki hoče odreti deželo in zapravlja deželni denar za strankarske namene in svoje koritarje! Bodimo značajni in oddajmo svoje glasove vsi domačinu, ki pozna naše potrebe; **volimo soglasno**

Ivana Urbančiča,
posestnika v Trnovem šteč. 84.

s **Klic po vladi in cesarju.** Ko so klerikalci protipostavno in roparsko razveljavili mandata naprednih poslancev **Lavrenčiča** in **Mazelleta**, so se napredni deželni poslanci brzojavno obrnili do cesarja in ministrskega predsednika, naj se napravi konec nasilstvom in zakonolomstvom klerikalne večine deželne zboru. In ko je prišlo na dan, kako strašno visoke doklade hočejo klerikalci naložiti deželi, so se napredni poslanci istotako obranili na ministrskega predsednika, naj pomaga, da se to ne bo vresničilo. Res je to nekaj nezaslišanega, kar si dovoljujejo ti ljudski sleparji na Kranjskem!

s **Ljudstvo je nad vse ogorčeno vsled novih deželnih davkov.** Tudi vsak klerikalec, ki ima še kaj soli v glavi, zabavlja čez klerikalce in jih preklinja, da so tako zapravljeni. Zlasti z Dolenjskega in Vipavskega prihajajo poročila, kako so vinogradniki ogorčeni, kajti velikanska užitnina bo največ škodovala vinogradnikom, ker ne bodo mogli razpečati svojega pridelka. Gostilničarji bodo raje kupovali ceno istrsko in dalmatinsko vino, da bodo vsaj nekaj mogli prodati, kajti neizogibna posledica bo, da bodo ljudje manj pili vina, če se bo to tako visoko podražilo. Kam naj pa speča dolenjski vinogradniki svoje vino, če ga na Kranjskem ne bo mogel?

Nikamor, ker izven Kranjske ljudje sploh ne pijo dolenjskega cvička.

s **Protestni shod v Postojni.** V nedeljo se je vršil v Postojni velik protestni shod, kjer sta bili sprejeti ti - le resoluciji:

1. Volilci mesta Postojne, zbrani na današnjem protestnem shodu, najodločneje protestirajo, da se je brez vsake zakonite podlage in zgolj iz strankarskega nasilstva razveljavilo deželnozbornske mandate notranjske in dolenjske mestne volilne skupine. Obenem pozivljajo visoko vlado, da štiti zakonito zajamčene pravice in koristi mest in trgov pred brutalnim terorizmom vladajoče stranke.

2. Davkoplačevalci, zbrani na današnjem shodu, najodločneje protestirajo proti neopravičenemu zvišanju deželnih davščin, s katerimi se čez mero obremenjuje kmet, obrtnik in trgovec. Zlasti protestirajo radi tega, ker se deželni dohodki ne porablajo le za resnične in neizogibne deželne potrebe, marveč tudi za stvari, ki služijo le strankarskim interesom.

s **Zakaj pa ti nič?** Klerikalci so res vneti prijatelji ljudstva. Za večje davke skrbijo tako, da ljudje kar jokajo. Priprosto ljudstvo, ki pije žganje, je hudo udarjeno z novim povišanjem davka, zdaj pa še strašne doklade **na vino in na meso, na hiše in zemljišča.** Nikomur ni prizanešeno, tudi najrevnejši človek bo moral plačevati, da bo kaj. Toda ne, naši »dobri« **duhovniki ne plačajo nič od tistih velikanskih tisočakov, ki jih dobivajo za prekoristne maše in očenaše. Nič ne plačajo ne državi, ne deželi, ne občini.** Za maše in očenaše dobe toliko, da dajejo maše še naprej, seveda z dobičkom, a državi, deželi in občini ne dajo niti fیکا. Od vsega moraš plačevati davek, od zemlje in od hiše, od obrta in kapitala, od vina in kruha, od žganja in mesa, od obleke in od čevljev — **samo od velikanskih tisočakov, ki jih dobe duhovniki za maše in očenaše, ne plačajo nič, nikomur in nič!**

s **Šolski zakon in učiteljske plače.** Novi šolski zakon, ki so ga klerikalci sprejeli, je tak, da ga vlada ne bo potrdila in da torej učitelji tudi ne bodo deležni tistih priboljškov, ki so v regulaciji. Že zadnjič smo omenili, da se temeljne plače pravzaprav nič ne zboljšajo, ampak le starinske doklade. Klerikalci pa še tega ne privoščijo učitelju-trpinu, ki mia manj plače kakor vsak delavec v mestu. Kar je pa najgorostasnejše, hočejo ti sleparji še ljudstvo varati s tem, da so se morale deželne doklade zvišati zaradi zboljšanja učiteljskih plač. To je ostudna laž, ki so je zmožni le ljudje tako široke vesti in neznačajnosti, kakor so klerikalci. Vlada je namreč nalašč zvišala odkaze deželam, da se iz teh odkazov zboljša učiteljem gmotni položaj. In če je dežela dobila v ta namen 850.000 kron več, koliko bi pa porabila za zboljšanje plač? Le nekaj malega, ostalo pa ostane deželi, ki bo pri tem napravila še profit. No, pravzaprav bo pa celo svoto lahko porabila za svoje

koritarje, kajti izključeno je, da bi učitelji že letos dosegli izboljšanje. Zato so že klerikalci skrbeli, ki bi najraje imeli, da bi ne bilo nobenega posvetnega učitelja v deželi, ampak le duhovniki in menihi, ki bi ljudstvo še bolj poneumnjevali kakor je že!

s Vipavski poslanec in njegovi volilci. Vsled ogromnega povišanja doklad na vino, bodo najbolj prizadeti naši vinorodni okraji, pred vsem Vipava. Čim se je izvedelo po Vipavskem, da nameravajo v deželni zbor povišati doklade na vino, se je polastilo vsega prebivalstva, brez razlike političnega mišljenja, veliko razburjenje in, kakor smo izvedeli, so se prav klerikalni volilci obrnili na svojega poslanca M. Perharc s pozivom, naj v deželnem zboru z vso energijo nastopi proti zvišanju doklad. Na ta poziv je odgovoril poslanec Perharc s tem, da ni samo glasoval za zvišanje doklad, marveč se je celo oglasil za besedo ter je v daljšem govoru naravnost zagovarjal predlog deželnozborske večine, da se zvišajo doklade na vino, češ, da tako zvišanje ne bo v škodo niti producentom, niti konsumantom. — Radovedni smo sedaj, kaj bodo k temu rekli Perharcovi volilci? Ako so možje, bodo pač z njim pošteno obračunali, če so pa šlapce, se bodo od njega še nadalje dali vleči za nos.

s Zakaj se je preložila obravnava proti župniku Riharju? Obravnava proti župniku Riharju, ki je kot predsednik volilne komisije v Mekinah kradel napredne glasovnice, je bila tik pred njenim začetkom proti vsakemu pričakovanju preložena na nedoločen čas. Čemu, zakaj, se je pač vsakdo začudeno vprašal. Poizvedovali smo za vzrok in zvedeli to-le: Klerikalci so dobro vedeli, da župnik Rihar ne uide zaslužen kazni in da bo radi zločina, ki ga je zagrešil, eksemplarično kaznovan, ako se mu ne posreči na pretkan način se izmuzniti iz zagate. Nasvetovali so mu torej, naj simulira duševno bolezen, češ, da se edino na ta način more rešiti obsodbe in občutne kazni. Župnik Rihar se je seveda ravnal po tem nasvetu ter se jel delati duševno bolnega. Da bi stvar bila bolj verjetna, je v nedeljo vprizoril, kakor nam poročajo, v cerkvi v Mekinah pravcate komedije, preračunane v to, v javnosti vzbuditi mnenje, da v njegovi glavi v resnici ni vse v redu. Kmetje so se seveda smejali, ker so dobro vedeli, zakaj je njihov župnik postal naenkrat — nor. Govorili so, da se dela blaznega, ker ga sodišče kliče na odgovor zaradi znane volilne sleparije. In kmetje so si stvar prav razlagali in tolmačili: Župnika Riharja so včeraj prepeljali v neki sanatorij, menda v Tuln pri Dunaju, vsled česar je bila tudi nenadoma preložena na včeraj določena sodna obravnava proti župniku. Ali ni to imeniten trik? Klerikalci vedo, da župnik ne more uteči roki pravice, razen ako se dokaže, da ni odgovoren za svoja dejanja.

Da pa to dokaže, je moral mož začeti igrati vlogo duševno bolnega, blaznega človeka! To je vsekakor višek klerikalne pretkanosti, propadlosti in lopovščine! Ali se bo sodišče po tem klerikalnem triku dalo speljati na led? Če je pri nas justica še kaj vredna, se to ne bo zgodilo!

s Simon Gregorčičevo odo »Ojki« je zložil za somospeve, mešan, ženski in moški zbor ter veliki orkester skladatelj P. S. Sattner. — Delo je že v tisku in založbi »Glasbene Matice« izšlo in se dobiva v ljubljanskih knjigarnah. Cena 6 kron.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

Ij Št. Vid nad Ljubljano. V petek 27. m. m. smo imeli ganljiv pogreb. Položili smo k večnemu počitku našega milega rojaka, blagopokojnega g. Antona Gutnika. Kako je bil pokojnik v obče priljubljen, pričal je njegov veličasten pogreb. Saj je bil pa tudi res blaga duša, plamteč rodoljub, kristalno čist poštenjak in ljubeznjiv, vedno vesel in zabaven družabnik. Služil je tri leta pri vojaštvu, osem let pri deželnem sodišču, sedem let pri vladi in nad 22 let pri ljubljanskem magistratu v policijski službi. Vsem strankam je bil prijazen, ljudomil svetovalec. Pokojnik je bil član različnih narodnih in političnih društev, katerih mnogo je on poklical v življenje. Bil je ustanovnik šentpetersko-trnovske podružnice sv. Cirila in Metoda, ustanovnik Bolniškega in podpornega društva zasebnih uradnikov, ustanovnik tamburaškega kluba »Zvezda«, ustanovnik pevskega društva »Ljubljana« itd. Njegova prva žena, Ivanka, vrla Slovenka, umrla je že 16 let pred njim. — Za napredek našega Št. Vida se je vseskozi živo zanimal in dasiravno ves bolan, ni pozabil odzvati se z lepim prispevkom za zgradbo Sokolskega doma šentviškega. Dva dni pred smrtjo rekel je svoji postrežnici: »Kadar boš darovala kaj v dobrodelne namene, spomni se najprej šentviškega Sokola!« — Blaga duša, počivaj sladko v zemlji domači, katero si tako vroče ljubil. Trajen spomin ti je zagotovljen!

Ij Pogovor v postu. A.: »Hej, prijatelj, kje pa vendar tičiš? Že ves teden te nisem videl!« — B.: »I, kje naj tičim drugod kakor doma? Saj je vendar sedaj postni čas. Pred pustom smo plesali in praznili kozarce in mošnjičke, a sedaj bomo pa živeli solidno in štedljivo, denar moramo izdajati le za najpotrebnejše, namreč za zgradbo Sokolskega doma v Št. Vidu nad Ljubljano.«

Ij Lepe novice iz Zgornjega Kašlja. Dan plačila za naše črne podrepnike je prišel. Pregovor pravi: Kdor drugemu jamo koplje, se sam vanjo žvrne. Prav tako smolo je imel tudi Kosov Jože sedaj, ko ga je vodstvo vevške tovarne postavilo pod kap. Ker je imel precej dolg jezik v pisarni

(in je nekoliko razsajal po svoji čukarski navadi, ga je vodstvo takoj izplačalo in je moral tekom desetih minut vzeti slovo od tovarne. Pa še nekaj se je pripetilo v našem, še zelo zaspanem Kašlju. Tistega gospoda s »špeglami« se je odstranilo od organizacije. Ta gospodek ima na griču na pol leseno vilo, pa se baha kakor kakšen baron, pa še domačin ni. Tovarniško delavstvo je temu človeku tako zaupalo, da mu je dalo vajeti v roke od odbora organizacije. Pa je šlo. Pod njegovim gospodarstvom je pa šla organizacija zelo rakovo pot. Nekaj kronic je vedno primanjkovalo. Ker mu ni neslo kakor je on mislil, jim je vrgel to čast pod noge. Ko je imel službo v mestu, jo je moral pustiti. In zdaj hodi jerbace in cajne plet v pletarsko šolo, ali kakor jo nazivljejo mogočni klerikalci — fabriko. Ako mu bo ta »kšeft« kaj bolje nesel, ne vemo. Jerbace naj pa le urno delajo, da zapečatijo vanje svojo pamet čuki in ljubljene Bogomile.

Eden, pa ne kimavec.

DOLENJSKE NOVICE.

d Sv. Gora. Nekako pred poldrugim letom je začel dopisnik »Domoljuba« med svoje dopise vlačiti mojo osebo. Marsikdo me je vprašal, če bom to mirno prenašal. Jaz sem bil mnenja, da bom odgovoril, kadar se bo obregnil v mene v tretje. To sem tudi storil. Dopisnik pa ni mogel moje izjave mirno prenesti (že ve zakaj) in je napade nadaljeval. Odgovoril sem zopet. Ta poper pa je bil hud (bil je bel kot čista resnica) in dopisnik je zopet kihnil — pa ne v robec, ampak v »Domoljuba«. Mislil sem, da me bo dopisnik posnemal ter se bo tudi podpisal, pa: »Mut zeigt auch der Mameluk« (ampak za urednikovem hrbtom), nikakor ni des Kristen Schmuck). Meni je resnica in pravica več kot moja eksistenca — to si dopisnik dobro zapomni — zato pa ni treba, da bi se skrival za urednikov hrbet. Ker mi ne moreš ničesar očitati, pa blebečeš, da so dopisi v Sv. Gore vsi enega kova. S tem hočeš storiti mene odgovornega za vse dopise. Ti se seveda dobro zavedaš, da je »Domoljubov« urednik poslanec. Sramota za ljudi, ki se ponašajo s svojo mogočnostjo, pa si ne upajo prevzeti odgovornosti za svoje blebetanje. Če hočeš naprtiti kaj dopisov na moje rame, te pozivljam, da se podpišeš in potem bom obžaloval jaz tebe, kakor zdaj ti mene v »Domoljubu«. Praviš, da se vzamejo moji podpisi z zadovoljstvom na znanje in končno: »Obžalujemo«. To je logika, vredna človeka, ki se je s pametjo skregal. Po tvojem mnenju je 31.000 proti 50.000 popolnoma brezpravnih — pa tega menda nisi resno mislil. Priznati moraš, da smo tudi učitelji državljani z enakimi dolžnostmi, zato pa imamo tudi iste pravice. Če misliš, da imaš ti pravico, da mene blatiš, imam jaz

pravico braniti se. Sedaj vidiš, da si bil v zmotah glede moje osebe — in na tebi je ležeče — ali naj izide še kak dopis s podpisom ali ne. Če boš dal meni mir, ga bom dal i jaz tebi. Če boš pa nadaljeval, tedaj boš zvedel, kar ti gre. Ne misli, da me boš ostrašil, kaj še! — Ker je pa »Slov. Dom« namenjen za boljše stvari kot so ti prepri, vedi, da ne bom oslu pameti meril za vsak slučaj posebej. Kadar bo pa vojih komedij zopet dosti, ti pa ne bom ostal ničesar dolžan. — **Na Sv. Gori**, dne 1. sušca 1914. — **Josip Gorišek**.

d Od Svete Gore pri Litiji. Naš Ivan je svoj čas krtačil naprednjake kakor cigan ukradeno kljuse. Nam je predbacival vse mogoče slabosti, kakor: ubogi liberalčki, vi ste brez vsakega pomena in da smo redki kakor bele vrane. Kakor veste, da najbolj pravični sedemkrat na dan greši, tako se je naš Ivan sedemkrat zmotil. — Glejte čudo! Dne 1. sušca je na prižnici svojim poslušnim ovčicam z milo prošnjo oznanil: Dragi v Kristusu! Opozorim vas: molimo, molimo! Liberalizem se razširja, čedalje več je teh dihurjev. Kajne, molitev pravičnega oblake predere. Da tudi pobožnega Ivana molitev ni ostala brez pomena, mu je šinila dobra misel v glavo, kako bi se odpravili liberalni gadje iz površja zemlje: Misli si je: če se ne bodo imeli s kom pariti, bo gotovo zmanjkalo tega zlodjevega zaroda. Nato skliče shod Marijinih devic. Dragi čitatelji, tu boste spoznali, da je naš dični Ivan gotovo dobil v roke turški koran (to je turško sv. pismo), predno je vežbal device v novih zapovedih. Poslušajte preljuje Marijine device! Da se boste mogle vpirati strupenemu liberalizmu in da boste dosegle krono nebeškega veselja, vam polagam tele zapovedi na srce: Ogibajte se liberalcev kot gada. Ako pride liberallec v vašo hišo, takoj bežite ven iz hiše. Ako bi se predrznil priti pod vašo okno, vrzite mu v gobec tisto posodo, v kateri se nacedi tekočina Marijine device ponoči. Kaj ne, to je olika sedanjega časa, katere je zmožen edino naš Ivan. Mi smo pa tudi slišali, da je od Moravč proti Kasezam bival neki podobni Ivan, ki se je tudi igral po šipi zaljubljene device. Kdo je ta Ivan?

d Od Vač. »Domoljubov« evangelist, znani Francek, se joka po »Domoljubu«, da prihajajo od Svete Gore najbolj umazani dopisi v liberalne liste. Mi pa poznamo najbolj umazanega črnuha, ki prihaja iz Vač proti Sv. Gori, ki je brezčuten in neusmiljen. To žalostno lastnost tega brezsrčneža že nad eno leto oznanuje okrog po treh nogah grobovski pes. Lep je ta svetnik, ki je njegova naloga učiti ljubezen in usmiljenje do vseh živih bitij. Ta pa hodi okrog z morilnim orožjem, da se še zdaj muči uboga žival. Da temu brezvestnežu še zdaj vest očita, dokaz je sledeči slučaj: Predzadnjo nedeljo pride na prižnico ta božji dobrotnik. Kar zapazi v cerkvi pasjo mrcino. Zdaj mu je toliko

vest očitala, da mu je kar besedo vzelo. Nič ni pridigoval in tudi nič oznanil. Druge nesreče ni bilo, kakor njegove politike nismo slišali.

d Hotič. Vprašamo, ali ima dopisnik iz Vač koncesijo za hotiške novice? Ali ni nobeden tu zmožen, kaj poročati v »Domoljubu«? Povejte, če vam je treba priloge v vašo zasko, da se bolje in okusneje priredi za prihodnje občinske volitve? Mi napredni Hočani imamo na razpolago spoved g. kaplana Majdiča, ki se je opravila 30. junija 1912. Ako nam je prelomitev spovedne molčečnosti dovoljena, takoj objavimo nekaj, kar bi zbudilo pozornost vaških in hotiških volilcev v občinski odbor in k volitvi župana. Torej pogum, korajža velja! Vprašati bi bilo tudi treba našega g. župnika, ako je zadovoljen s sv. misijonom in kaj je novega v krstni knjigi o koristi in pobožnosti sv. mož. Zakaj se niso držali lepih nauk ne samo mladina, ampak tudi priletne žene in slavni možje?

d Iz Save ob Južni železnici. Dolgo smo prizanašali in odlašali, a kadar je mera polna, gre čez. Pri nas imamo župnika, ki misli, da se mu mora cela fara pokoriti; pri tem pa ne pomisli, da je sam radi faranov tu in ne farani radi njega. Sedaj, ko smo mu z znašimi denarji popravili farovž in mežnarijo, se je razkačil in hoče iztrebiti do zadnjega naprednjake iz fare. Oh, kako se moti ta blagoslovljeni nadutež! Prišel je pri ženskah in to pri velikonočnem izpraševanju. Čujte in strmite, ali ni največja poguba za našo faro, da so se dobili možje pri zadnjih deželnozborskih volitvah, ki so volili krivoverca! Ve, žene krščanske, ve morate gledati, da se tega nikdar več ne bo zgodilo, drugače bo naša fara pogubljena itd.! Mi pa mislimo, da bo prej pogubljena, če bomo morali vedno robotati in plačevati za prezidave preobsežnega farovža in mežnarije, to, to nas bo pogubilo! Kako se je to pot vedel naš župnik pri velikonočnem izpraševanju žensk, presega vse meje. Uverjeni bodite, g. župnik, da je dovolj žena, ki so odšle domov in preklinjale vas, ki hočete zasejati kot božji namestnik razdor med ženo in možem. Je-li to vaš posel, da kot dušni pastir sejete sovraštvo med zakonske? Kaj zasluži tak človek že na tem svetu?

Linčanje! Da bo Bog vas plačal za vaše delo na drugem svetu, so naše poštene in krščanske žene popolnoma prepričane in ravno tako tudi pravi krščanski možje. — Tudi moramo omeniti našega župana Marka Dernovška. Ta človek je bil svoj čas najhujši socialni demokrat, a danes, ko je zlezal na županski stoliček, je najbolj vnet klerikalec. Dokazano je že, da klerikalna stranka samo hinavske, častihlepne ljudi med seboj ima in med to sodrigo spada tudi naš Marka. — Potrebno je, da omenimo volitev okrajnega cestnega odbora. Pri prvi volitvi ni dobil nobeden večine, pri drugi volitvi je prav hinavsko lažil Marka ter nagovarjal ljudi, naj njemu

oddajo glasove, ker on bo brez razlike strank zastopal koristi obeh občin, in tako je bil res ta mož izvoljen. Po izidu volitve je šel Marka še k maši. Ves vesel je šel po poti in zatopljen v svoje misli, je govoril sam s seboj: »Marka, posrečilo se ti je, da so te tudi liberalci volili. Sedaj si dosegel veliko čast, župan si že itak, sedaj pa še odbornik cestnega odbora. Sedaj imam moč in veljavo pri duhovnih in gosposkih oblastih, drži se, Marka, in lahko postane še načelnik cestnega odbora, ha, ha,« in mel si je zadovoljno roke. — Za njim idoč mož se mu je porogljivo nasmejal in si misli: Ubogi duševni revež — kam letaš s svojimi misli, ne želi si previsoko, ker zapisano je v zgodovini, da vsak mora pasti in tudi ti, Marka, boš še ležal v prahu in blatu, to so ti že pri rojstvu pre-rokovala rojenice. Torej, Marka, župan in župnik upoštevajta to, da smo umrljivi vsi tisti, ki smo pod kožo krvavi. — Čas pokore je tu, skrbita vsaj za svoji duši, da ne bodo pahnjene raz prestol neskončno dobrotljivega in usmiljenega boga — v večni ogenj in pogubo. — Vsaj ti, Marka, ki si si pustil natrositi pepela, se zavedaj, da imaš zelo kosmato vest na svoji duši.

d Škocijan. Skrijte se vi, lažnjivi pedagogi, ve duševne reve. — Krmežljavec ima najmodernejšo pedagogiko v zakupu. Ljudskošolski učitelj — vzgojevalec mladine, pojd' se les učit — z veliko žlico bodeš lahko zajemal iz nevsahljivega studenca vzgojeslovja, ki je bilo pred forumom pravice spoznano in zaznamovano za edino pravo in zveličavno. »Edino le po mojih naukih boste čisti in pošteni pred bogom in pred ljudmi,« tako je rekel Krmežljavec in sodišče mu je pritrdilo in njegove učence — obsodilo. — Bog Kranjca — posebno pa še tako pristnega, kakor je Tone, ki priseže tudi za groš in knof, ne zapusti, zato je Krmežljavec že dvakrat pred vzklicnim sodiščem obsedel. Fiat iustitia — pereat Krmežljavček! Zdaj pa ve Tone zeleni, koliko je 2×2. Čas je že. — Grmuljci pa vedo še več, vedo o napeljevanju h krivem pričanju, vedo o svetosti prisege več kot dovolj. — Čukci in njih očetj, pa vedo, da so priče drage, da se zagovorniki ne vozijo zastonj iz Ljubljane — vedo, da je tepen in obsojen biti dvakrat — hudo. Mi pa vemo, da je vsega vseh sporov in nesreč kriv že stokrat prokleti Krmežljavec, da je sramota za župnika Čuka, da s prižnice zagovarja ponočevalce in vpije o liberalnem tolovajstvu — vemo, zakaj je tolažil Tone: prisezi po krivem, pa si misli, da ni greh, pa si čist. Upamo pa, da bo državni pravdnik drugega mnenja, potem bomo pa še mi govorili, da bo joj!

d Tepeni čuki in — obsojeni! Škocianski kaplan Komljanec je pridobil nekaj fantov iz Škocijana in iz bližnjih Grmovelj za čuke. Posebno se odlikujejo grmoveljski čuki. Dne 10. decembra l. l. pa so grmoveljski čuki enkrat našli, kar so iskali.

Ta večer so grmoveljski čuki — kakor je že navada čukov — sfrčali iz svojih duplin in so se okoli potepali ter so se nazadnje spustili vasovat k lepi sovici, Primarjevi Reziki. Proti polnoči so čuki zapustili toplo gnezdice pri Primarju in se je cela jata podala po vasi. Takrat pa so vstale iz noči temne postave — s koli v rokah. In te čudne postave so čuke pošteno premikastile in jih zapodile v junaški beg. Čuki pa so sklenili to svojo slavo razširiti in so drugo jutro vso reč ovadili orožnikom. Javna tajnost je v Škocijanu, da so neki neodrasli 17letni mladiči čuke pretepli, čuki pa teh niso ovadili, ampak štiri starejše posestnike, Obrča, Kegljeviča in še dva druga. Mislili so si čuki: ti posestniki imajo grunte, bodo plačali za bolečine svetle kronce in čuki bodo imeli zopet za pijačo. Ker je neka čukarska devičica prisluškovala neki pogovor v Kegljevičevi hiši, je prvo sodišče res obsodilo Kegljeviča, Obrča in tovariše zaradi prestopka telesne poškodbe, češ, da so oni čuke pretepli. Obsojeni posestniki pa so se, v svesti si svoje nedolžnosti, pritožili na okrožno sodišče in so predlagali številne nove priče. Na podlagi izpovedb teh prič se je jasno dokazalo, da obdolženci pri tem ponočnem pretepu sploh niso bili udeleženi in da je vneti devičica dotični pogovor napačno razumela. Vsled tega so bili pri vzklicnem sodišču oproščeni vsake krivde in kazni. Tepeni čuki pa so za odškodnino za svoje bolečine bili obsojeni na vse stroške, ki so jih s krivično obdolžitvijo naprednjak v sami zakrivil.

d **Studenec pri Krškem.** Kakor gotovo pride sv. Juri vsako leto v praktiko, tako gotovo mora priti naš gospod župnik Miha v naš vrli kmečki list »Slovenski Dom«. Povem vam, kako je naš gosp. župnik Miha Horvat vnet za svoj poklic. Dne 1. prosinca je bila oznanjena sv. maša za soboto dne 17. prosinca v podružni cerkvi pri Sv. Primožu. Ker je pa tudi v tej cerkvi sv. Anton, je bilo povedano, da bo tudi darovanje. In res, mežnar je vabil ob določenem času in verno ljudstvo je trumoma prihajalo počastiti sv. Antona. Oznanjeni čas maše je že davno minil, župnika od nikoder ni. Med častilci je nastala velika nezadovoljnost. Eni so čakali celo dopoldne, a zaman. Župnik je pozabil na sv. Antona; zakaj, tega ne vemo. Zaradi slabe poti gotovo ne. Ko je čas volitve, mu niso naši hribi nič težkega, magari, da je blato, sneg, zima, temno kot v rogu, on najde vsako našo bajto in zahteva glasovnico. Ker nam niti maše nočete brati, pa zahtevamo tudi, da nas ob času volitve v miru pustite in tudi ni treba k onim hoditi, kar je nas samostojno mislečih, po biro.

d **Požar.** V Knežini pri Črnomlju je požar uničil vsa gospodarska poslopja posestnika Janeza Hudelje. Bržkone je užgala zlobna roka. — V Zlatem polju pri Lukovici je gorelo pri posestniku Lovrencu Novaku. Škode je 4000 K.

GORENJSKE NOVICE.

g **Stara Oselica.** Naš župnik že naravnost grdo dela s farani. Imeli smo velikonočno spraševanje. Najprej so ga imela dekleta, katerim je rekel, da se morajo vse vpisati v Marijino družbo, ker se bodo potem lažje omožile. Par dekletom sploh ni dal listka, češ, da hodijo po veselicah. Ko so bili možje pri spraševanju, tudi nekaterim ni dal listkov. No, ti so mu hvaležni, bo vsaj eno delo manj, da ne bo treba hoditi k spovedi. Izmed fantov tudi enemu ni dal listka, namreč onemu, ki ga je za cerkvijo suval in pehal, kakor smo že omenili. Nas dolenjih ljudi ne bo tako držal kakor hribovske, ki ne vedo, kaj je belo in kaj je črno. Mi pa beremo včasih napredne liste in zato tudi kaj razumemo. Omeniti moram tudi še, da je župnik na Pepelnico hudo osuval strežnika in ga spodil po cerkvi. To je res taka surovina, da bi se najraje pretepal. Ali se to spodobi za župnika? Prihodnjič pa še kaj več povem.

g **Samomor.** V Podhruški pri Kamniku se je obesil posestnika sin Anton Urnkar. Zapustil je vdovo in majhnega otroka.

NOTRANJSKE NOVICE.

n **Ne vdajmo se!** Iz Kilovč nam poročajo: Dne 2. t. m. je zašel v našo vas nepričakovano državni poslanec Gostinčar. Hotel je po maši pred cerkvijo napraviti volilni shod, toda vse mu je spodletelo; takoj po službi božji so se naši zavedni vaščani razšli po svojih opravkih, tako, da se je dolgočasni poslanec znašel samo med 3, beri: tremi poslušalci, katere mu iz srca privoščimo, naj ga hodijo poslušati. Takoj je spoznal svoj žalosten položaj, hitro je zaključil svoj govor in ravno tako hitro jo je popihal iz vasi. Spremljal ga je zagorski župnik v sosedno vas Rateževo brdo, kjer mu je obljubil več uspeha, češ, tam je več kimavcev. Kam ga je nadalje burja nesla, nismo zasledovali. Zapomnite si gosp. Gostinčar, da je vaš trud v naši Reški dolini brezuspešen, saj so vam morali še v spominu zadnje deželnozborske volitve v našem okraju; čemu se nam še vsiljujete, saj vaših fraz nihče ne posluša in vašim puhlim obljubam nihče ne verjame! Mi bomo pa zopet vsi kot en mož volili našega domačina gosp. Ivana Urbaniča, posestnika v Trnovem št. 84, kajti on je mož, ki razume, kje nas kmete čevelj žuli, in se ne bopustil komandirati od farških koritarjev!

n **Zagorje na Pivki.** Naj bo par vrstic v odgovor »Domoljubu« 9. št., ki zopet napada Škalkovko, da ji smrdi priti po kronce. Smrdi ji pa v resnici, prestopiti prag, ker jo je g. župnik prav lepo odslovil, ko ga je šla prositi, da bi novo hišo blagoslovil. Balohovih kronc pa, hvalabogu ni Škalkovka prav nič potrebna; naj

jih g. župnik sam porabi za vesel večer in srečno zmago dne 12. t. m. in vesele Živio-klice g. Gostinčarju. Ženska korajža je pa taka, da je spravila g. Baloha enkrat s celim podpisom na dan. Škalkovka ne pozna politike in nič ne ve, kaj je to. G. Balohu pa tudi svetujemo, naj politiko pusti, naj napravi v Zagorju mir med sosedi, kakor ga je delal njegov rajni prednik Groznik, bodi mu zemljica lahka! Kuhalnice tudi ni treba ponujati Škalkovki, jo zna prav dobro rabiti, tudi lopata in motika ji ni težka, pa pero ji tudi ne zastane! Žalibog, da je bila od ubogih, pa poštenih staršev, da ji ni bilo mogoče študirati osme šole, ker potem bi bila gotovo kaj več kot Škalkovka. Zdaj je pa s tem imenom prav zadovoljna. Kar se tiče šibe pri otrocih, ne bo šla ponjo k takemu, ki ne ve, kako se z otroci ravna. Šibo ima sama doma in jo tudi prav dobro rabi, dostikrat še preveč. To naj bo zadosti, ker je zdaj postni čas, torej, čas molitve in premišljevanja, ne pa čas razprtij in sovraštva. Zagorci, mir in složnost!

n **Iz Košane.** V 9. številki tiste cunje, ki jih po dvajset v eno hribovsko vas pride na pošto, ne da bi jo kdo naročil, se je smrdljiva debela posoda iz Suhorja zopet oglasila. Toliko je bila od alkohola zmešana, da ni vedela, da po 26. februarju ni več predpust, ko nam g. Urbančiča privošči; vedela pa tudi ni, da dohtar katerega misli, ne bi mogel imenovati ga naš. Res mu je, ko je pred leti si bil pri padcu glavo in ude pretresel, moral mesto njega oklice dveh ženinov pisati; pa za to še ni naš, kakor on pravi. Za našega naj on imenuje dohtarja Steničarja, pri katerem pri duhu od mrjasca, njemu najboljšo kavo Čička izkuha; ko se zdaj več v nobeno pošteno hišo in gostilno ne upa. Kaj bisaga farška, imenuješ liberalce, da pridno delajo. Delo naj si bode z ogradami, z petrolejskimi sodi ali s čemur se hoče, je delo; in Bog je rekel: Pomagaj si in jaz ti bom pomagal! Tega pa ni rekel: »Kokoši kradite,« pa da bi te pohvalil; kakor ti, ki le v tiste hiše greš, kjer so kokošarji obsojeni. Kaj Pavlova, ona vrh 8 šol ti preglavico dela? Kaj praviš, da smo ljudi na ne dobrem glasu, storili kot volilce vpisati? Ni res! Župnika smo storili izbrisati in tvojega starešina kokošarja. Zakaj, že veš. Kaj govoriš od prvakov ob vodi; kaj si pozabil, da so tebe njih posli na rami domu nesli? Ti žegnana farška bisaga, ali si ti bil za nas dober v kupčiji z jabolki, ki si zapravil 6000 kron in reveže nabrisal, ki ti so verjeli, ali ni boljši nemški čifut in štajerski Samec, ki sta do vinarja pošteno plačala? Ki se za vse pečaš, povedi nam, kdo nam bo velikonočni kruh žegnal, ti ali tvoj oproda Činkovec, ki se bolj razume na žegne kot ti, na žegnane skorje namreč. Kaj nas imenuješ koritarje, kdo vam je pri zadnji seji 126 kron iz vašega korita ven vzel? Kaj se ti upaš, kaj govoriti in maščevati nad reveži, ki si pretečeno jesen

hodil gor in dol mimo hiše s Činkovcem, da bi vaju na ženitnino povabil, pa zastoj? Takšnih farjev prav malo uvažujejo pametni ljudje. Krščanske vere, katere si pastir, kateri lep izgled delaš? Pijančevanje, opravljanje, obrekovanje, tožarenje, to so lepi izgledi, ki nam jih daješ, mastni Bojanec. Če te mi tako hvalimo, naj škof vpraša tvojega sobrata v Borovnici, kako ti svoje ovce paseš, bo tudi nekaj mu povedal. Kaj misliš, da ne vemo, kam so šli, večina tvojih koritarjev? V Ameriko. Ampak nas, ki nas imenuješ v Domograbju, ti povemo, da boš zmrznil; do nas je tvoj velik nos še premajhen. — Pravočasno te spomnimo na Kristusove besede Petru, ko je vojaku uho odsekal. Kakor bik se v vse zaganjaš, le cerkev ti malo diši; povemo pa ti, da si boš debelo bučo že razbil, le pleši.

Lunca je videla, pa tudi pametni ljudje, kako je Tone objemal svojo klostersko dekle.

Či ti še kaj manjka, pa drugokrat; imamo še dosti robe za tebe na krožnik podati, katera bo še bolj zabeljena, kakor mušelni iz Trsta, pa salata pri Činkovcu z oljem iz lampice. — To je drugo kot pljuča na Pust.

Košanski liberalci.

ZAGORSKE NOVICE.

zg Iz Zagorja ob Savi. V soboto, dne 28. februarja se je pripetila grozna nesreča v Šinkovem kamnolomu. Delavec Glavač je po nesreči kmalu umrl. Sajovica so oddali v bolnišnico v Ljubljano in Pucelj je bil lahko ranjen. Vzrok nesreče je ta, da so bili delavci neprevidni, ker niso delali po navodilu delovodje.

zg Iz Izlake. Že dolgo časa se nismo nič oglasili, ker smo mislili, da se bodo vendar naši petolizni klerikalci malo spametovali, a kakor vidimo, je izlaški Pepe še vedno oblečen v svojem bahaškem kožuhi. Saj te poznamo, Pepe, da se tako rad hvališ po »Domoljubu« in tudi v cerkvi se vedno vedeš, kakor terciarka, sicer bi pa najraje vsakega, kdor je naprednjak, v žlici vode vtopil in tudi svojim prijateljem, odnosno somišljenikom ne privoščiš drobtinice dobrote — vse le sam in zopet sam! O, izlaški Pepe . . . Potrebno se nam tudi zdi, da omenimo našega »prevnetega« organista Ludvika Butara. Ta možicelj se je nekako po posredovanju Izlaškega k nam priženil. Bil je svoj čas na Sv. Gori, tam je živel tako, da se ne spodobi to za pravega krščanskega moža. Hudobni ljudje pravijo, da je zelo rad hodil klenkat v zvonik z neko deklino in joj, nesreča je hotela . . . Ta mož ima tudi posel, da pri cerkvi ob nedeljah oklicuje in kako je to oklicavanje, naj navedemo malo. Ccesarko kkrājno gglav - - - rstvo, da ja nma-zznani itd. Prava muka je, poslušati tega

možicelja. Pa kaj hočemo, v naši občini, kjer je industrija tako močno razvita. Za župana imamo moža, ki je analfabet in pravi župan je itak izlaški Pepče. Torej moramo imeti še moža, kateremu občina plačuje za oklice, da tudi ne zna teh prebrati. Glavno je, da je ta Butara v pravem pomenu besede res butara — klerikalec, ki prenaša od hiše do hiše marnje, a svojih ne vidi, osobito tistih ne, kako je koruzo ličkal v koči izlaškega Pepeta. — Veliko bolje bi bilo, da bi izlaški Pepe gledal, da bi se pod njegovo streho ne godile take nemoralne stvari, kakor pa, da pri maši javno kaže, kako vsako podobico, katero ima v mašni knjigi, poljubuje. Ali ni to grdo in nesramno licemerstvo!? Človek, ki hoče v resnici le bogu služiti, naj tudi gleda, da se pod njegovo streho ne greši zoper deseto božjo zapoved z omoženo žensko, ker s tem stori tuji greh in ga krije s plaščem svoje usmiljenosti . . . Za danes naj zadostuje; o priliki bomo še kaj poročali o Butari in Pepetu.

O p o m b a. Izjavljamo, da dopis »očividca« ne moremo priobčiti, ker je brez podpisa. Brez skrbi se lahko zaupate, ker vaše ime ostane **tajno**. Prosimo, da pošljete pravi naslov, potem bomo rade volje priobčili vaše dopise. Naš namen ni, da bi krivično poročali. Stvar je pa jako kočljiva in vsled tega čakamo na vaš naslov!

Poročevalec.

OSTALI SLOVENSKI KRAJI.

o Iz Amerike. Nekoliko moram omeniti o nekem spisu, ki sem ga čital v A. S., kateri spis je plesnivo maslo, v katerem opisuje izseljevanje Slovencev in položaj v Ameriki. Ta Slovenec je pač eden onih, ki vidi le do plota in ne dlje. Piše in razlaga, kako Slovenci volijo, kako so cenjeni v Ameriki. Slovenec, bolje rečeno zaslepljenec, vprašaj g. Rupeta, ki je bil 12 let City Major v Calumetu, Mateja Krakarja, ki je bil City Major v Wepetonu, in tudi Johana Cvigoš, ki je count šerif že več let in takih in še več po širni Ameriki. Reči moram, da imajo Slovenci volilno svobodo boljše kakor jo imajo na svojih očetov zemlji kranjski, da pa vsak novinec ne more voliti, to je jasno. Oglejte si svoje Slovence na Kranjskem. Zmčaj volijo in vedno slabejo izvolijo in nazadnje jim ne preostaja drugega, kakor bežati v tujino. Nadalje tudi opisuje, kako se Slovenci potikajo po luknjah iz Amerike potujoči in kadar domov pridejo, pokažejo revolver in dolarje razmetavajo. Dopisnik naj si ogleda na Kranjskem pri Črnomlju delavce na državni železnici, ki si ne morejo drugi dan po plači čížem kupiti. Da bi pa šel v domovino in popravil hišo, kupil boljše orodje, lepo pohištvo, o tem še govora ni. Vse drugače je s Slovincem, ki pride iz Amerike. Naredi si lepo hišo, napravi si orodje in nakupi vse potrebne stvari. Obnaša se, kakor je videl druge odlične ljudi,

zategadelj pravi ta, do plota gledajoč Slovenec, da dolarje razmetava. Še druge reči zna pripovedovati; govori o nekakih luknjah, po katerih se Slovenci potikajo. Take luknje se nahajajo le v Avstriji in ne drugod. V Avstriji imajo res take luknje, v Buksu, Oderbergu, Egru in druge take luknje, kamor zapirajo v deželo prišedse. Po drugih deželah takih lukenj sploh ni.

Belokranjec.

o Colorado. Namenil sem se napisati o razmerah, v katerih živimo v divjem zapadu. Letošnja zima nas je hudo zadela. Januarja je padel šest čevljev visok sneg; ves promet je bil ustavljen. Nas delavcev sneg ne ovira, da se že od septembra borimo za boljšo plačo, zato nas 13.000 štrajka. Premogarski baroni nočejo plačo zboljšati, mi se pa tudi ne vdamo, ker imamo dobro organizacijo. Toda nekaj delavcev le vjamejo baronski beriči, da delajo v premogokopu. Večinoma so to ljudje, ki so ravno došli iz stare domovine in ki ne razumejo jezika. Take ljudi vjamejo v past in potem ne morejo več uiti, ker so zastraženi od beričev. Pred kratkim so nekega Slovenca poslale svinčenke na oni svet. Zvečer vzamejo delavcem čevlje, da ne morejo ponoči pobegniti. Tako se živi v tej svobodni deželi. Ker pa taki ljudje ne razumejo dela, se večkrat zgodi, da jih zemlja podsuje. Zadnjič je ubilo devet mož. Baroni se pa nič ne zmenijo za to, Dali so mrtvece odpeljati in zmetali so jih v prepad. Tako se dela z delavci, katere se celo strelja s strojnimi puškami, ker nočejo za malo plačo služiti baronom milijone.

GOSPODARSTVO.

Cepljenje starega sadnega drevja.

Po naših sadovnjakih se nahaja povsod še vedno mnogo sadnega drevja, ki nam rodi prav malo, ali pa celo nič. Pa tudi takega drevja imamo dosti, ki rodi, toda le tako sadje, ki nima v gospodarstvu nobenega pomena. Nekateri priporočajo, naj tako sadje vržemo ven, toda to bi ne bilo vselej gospodarsko, že posebno ne, ako drevje še ni preveč staro. Zato pa bomo tako drevje zopet skušali napraviti rodovitno na ta način, da ga precepimo ter na ta način tudi pomladimo.

Pripraven čas za to je **sedaj** in vsak gospodar se lahko odloči za to delo. Ako precepimo starejše drevje, seveda le s tako vrsto, ki je za dotični kraj pripravna in ki nam donaša sadje, ki ima vrednost v gospodarstvu in za kupčijo, tedaj pridemo mnogo prej do pridelka, kot pa z novim nasadom. Raditega je le priporočati, da to delo vsak gospodar izvrši, kdor ima le kaj takih dreves. Seveda starih in že takorekoč odmrlih dreves ne bo kazalo precepiti, ker bi se nam ne izplačalo delo, ta-

ka drevesa je pač nadomestiti z novimi in to čim prej, tem bolje.

Najpripravnejši in seveda tudi najlažji način precepljenja starih dreves je še vedno takozvano cepljenje v **precep**, čeprav temu cepljenju skoro povsod odsvetujejo. Najpripravnejše je raditega, ker potrebuje najmanj vaje in ker je ta način cepljenja skoro vsakemu gospodarju znan. Seveda je drugi način takozvano cepljenje za lubad boljše, toda mi ostani-mo le pri prvem, ker se lahko začne kma-lu izvrševati, ko še ni drugod toliko dela, dočim je mogoče cepiti za lubad šele ta-krat, ko je drevje v soku.

Pri precepljenju starih dreves je obr-niti pozornost posebno na to, da se da drevesu kar mogoče pravo obliko. Vse veje je pocepiti v piramidni obliki, ne pa izvršiti vse delo tjavendan. Mora pa se pri tem delu pustiti par vej, ki imajo slu-žiti kot odvoditeljice preobilega soka, kaj-ti s tem, da smo drevo v vejah prikraj-sali, ne morejo cepiči porabiti vsega soka, zato pa morajo biti odvoditeljice. Nad in podzemeljski deli drevesa morajo biti v ravnotežju, ako tega ni, nam cepiči preveč bohotno rasejo, ostanejo pa kljub temu šibki in jim potem sneg ali veter lahko škoduje.

Kot že omenjeno, je drugi pripraven način precepljenja starih dreves takozva-no zepljenje **za lubad**. To pa se more šele takrat vršiti, ko je drevje v soku. Ako ho-čemo cepiti za lubad, moramo sedaj vse veje požagati, ne pa šele pozneje, ko je treba drevje cepiti.

Za precepljenje, kot sploh za vsako cepljenje pa je vzeti cepiče samo takih vrst, ki imajo tudi vrednost v gospodar-stvu, bodisi da dobro rode in tako sadje, katero se lahko spravi v denar, ali pa ima vrednost za domačo porabo. Cepiče si je seveda treba pravočasno preskrbeti, do-ker ni drevje še sočno.

Sploh je precepljenje zelo važno in upoštevanja vredno, ki ga naj noben go-spodar ne opusti.

gsp Rodovitnost sadnega drevja. Na-vadno se ceni rodovitnost pri orehu do 75 let, pri češnjah do 60, pri češpljah in sli-vah pa do 40 let. Največja rodovitost pri jablanah in hruški pa je med 40. in 50. le-tom, pri češnjah med 30. in 40., pri slivah med 20. in 24., pri orehu pa med 40. do 50. Največji pridelek sadja pa znaša pri ja-blani 350 do 400 kg, pri hruški 600 do 700 kilogramov, pri češnji 200 do 250 kg, pri slivi 180 do 200 kg in orehu do 300 litrov. Rodovitost pa nastopi pri peškatem sadju navadno v 8. letu, pri koščičastem v pe-tem, pri orehu pa v 15. letu.

gsp Vinski pridelek na Kranjskem je znašal preteklo leto 172.100 hl, v celi Av-striji pa se je pridelalo lani okrog 4 mili-jone 247.000 hl.

gsp Pridelek žita na Kranjskem leta 1913. Kakor povzamemo iz »Slov. Trg.

Vestnika«, se je pridelalo lani pšenice 253.800 q, rži 100.700 q, ječmena 85.200 q, ovsa 148.900 q, turščice 170.100 q, ajde 78.200 q, prosa 73.300 q. Na 1 ha pa se je pridelalo pšenice 9·7 q, rži 8 q, ječmena 8·6 q, ovsa 11·2 q, turščice 13·6 q, ajde 4·2 q, prosa 13·4 q. V splošnem so bili pri-delki dovoljni, čeprav tega v pričetku leta nismo pričakovali.

Pridelovanje jagodnega sadja. Pri nas se na pridelovanje jagodnega sadja vse premalo oziramo. Kot znano, si iz tega sadja lahko pridobimo različna slastna, ukuhana jedila in osvežujoče pijače, ka-kor sadne sokove, likerje, vina, žganje, jesih itd. Posebno v naših vrtovih imamo vse polno praznih prostorov, kjer lahko brez vsakega posebnega truda prideluje-mo tako sadje, katero pa je pri še tako skromni gojitvi zelo hvaležno. Kot jago-dato sadje pride pri nas v poštev grozdji-če sv. Ivana, bodeče grozdjiče, malina, jagode itd. Kdor se za pridelovanje tega sadja briga, mu ni žal za trud, ker se mu itak vse do dobra povrne.

gsp Dendrin ali v vodi raztopljen kar-bolinej. Ta tvarina, v vodi raztopljena in v poljubni množini zmešana z njo, dobi mlečno barvo in se nikoli ne zgosti; zato se tudi ni bati, da bi se škropilnica zama-šila z njo. Za škropljenje nam služi navad-na trtna škropilnica. Ako dendrin hranimo v dobro zaprtih posodah, se ohrani neiz-premenjen več let. Predno ga rabimo, ga moramo dobro premešati in zlit v pri-merno množino vode, najbolje nekoliko mlačne; najboljša je deževnica. Za zati-ranje raznega mrčesa in rastlinskih zaje-dalk v zimskem času je vzeti 10 do 15% raztopino (1—1½ kg na 10 litrov vode), zoper raka na drevju pa 30—50% (3—5 kg na 10 litrov vode). Dendrin je zanesljivo in izvrstno sredstvo skoro zoper vse za-jedalka na sadnem drevju, kakor: zoper krvave uši, kaparje, goseničjo zalego, ja-bolčnega molja, mah, lišaj, škrlup itd. Upo-rabljam ga najlažje in najuspešneje pozi-mi, ko je drevje golo. Vobče je pomniti, da se vzame za koščičasto sadno drevje ved-no nekoliko šibkejša tekočina, kakor za pečkasto.

RAZNO.

*** Zopet bombni atentat na guverner-jevo palačo na Reki.** V torek zvečer, malo po 11. uri, se je začela iz vrta guverner-jeve palače silno močna detonacija, ki je zbudila skoro celo mesto. Oni, ki so bili še po konci, so bili uverjeni, da se je iz-vršil bombni atentat v palači guvernerja Wickenburga. Preiskava je dognala, da je vrgel nekdo bombo čez vrtno ograjo na vrt. Bomba se je pač razletela, toda ni na-pravila skoro nobene škode. Policija je aretirala kot osumljenca 38letnega delavca Loetberga iz Kodanja in uradnika ladje-delnice Danubius Ar. Garana. Po kratki

preiskavi pa so oba izpustili. Atentat vzbuja v mestu veliko pozornost. Za časa atentata se je vršila v guvernerjevi palači konferenca, kateri so prisostvovali šefi in uradniki obeh policij in več drugih urad-nikov. — Policija še vedno ni prišla na sled zločincem, ki so izvršili bombni aten-tat. Takoj po eksploziji je prišel na lice mesta guverner grof Wickenburg s sopro-go. Pri poškodbah, ki jih je povzročila bomba, je vzkliznil: »To je že drugi pone-srečeni atentat na me. Tudi ta se je pone-srečil, kdo ve, če se bo tudi tretji?«

*** Razsodba v procesu proti malorus-kim kmetom.** V torek je sodišče v Marmaroškini Sihoti izreklo rozsodbo v znanem senzacionalnem procesu proti malorus-kim kmetom. 23 obtožencev je bilo opro-ščenih, 32 pa jih je bilo obsojenih radi hu-dodelstva hujskanja proti veri in državi. Duhovnik Kabaljuk, glavni obtoženec, je bil obsojen na 4 in pol leta težke ječe, ostali obsojenci pa na težko ječo od 6 me-secev do 2 in pol leta. Vsi obsojenci so bili še povrh kaznovani z denarnimi gložami: vsak mora namreč plačati sto kron in sod-ne stroške. Vsem obsojencem se preisko-valni zapor vračuna v kazen. Ker so bili reveži več kakor leto dni v preiskovalnem zaporu, bo večina obsojencev že te dni izpuščena iz ječe.

*** Pošten in vesten tat.** Nekaj nezasli-šanega se je zgodilo nekemu trgovcu iz Berolina. V Švici mu je bila v vlaku ukra-dena denarnica s 700 franki. Ko je prišel v Berlin, ga je pa tam čakalo nemalo pre-senečenje. Pri neki banki je bilo na njego ime nakazanih 700 mark. Obenem je ne-znani poštenjak-tat spročil, da je šel z ukradenimi denarji v Monte Carlo, kjer je bil igral z ukradenimi denarji. Imel je pri igri veliko srečo, vsled česar se je čutil dolžnega poslati imenovani znesek prve-mu lastniku nazaj. Vse časti vreden tat.

*** Sleparska oprostitev od vojaške službe.** V Olomucu so odkrili zopet velik vojaški škandal. Vojaški zdravnik dežel-nobrambnega pešpolka št. 31 in pa štirje podčastniki so oproščali vojaške novince proti plačilu od 500 do 1000 kron. Vse štiri so aretirali, preiskavo vodi sedaj kra-kovsko korno poveljstvo.

*** Kdaj so pričeli izdelovati smotke?** Letos je ravno 100 let, odkar smo dobili prve smotke ali cigare. Leta 1814. je ustanovil poznejši francoski finančni mi-nister Corvetto tovarno za izdelovanje smotk, ki so se kaj hitro udomačile. Še ti-sto leto so prišle s Francoske na Dunaj in stari Dunajčani so kar strmeli nad tako novotarijo. Celotica policija je v istem času na Dunaju zelo strogo gledala, da ni kdo kadil cigare. Pozneje pa je država izpre-videla, da more s tem delati velike do-bičke, pa se je tudi ona vrgla na izdelova-nje smotk in uvedla monopol. Splošno se je smatralo pozneje v tistih časih človeka za inteligentnega, ako je kadil — cigaro. In danes, ko so cigare stare 100 let?

* **Zrakoplovstvo.** Ruske oblasti so prijele zrakoplovca Berlinerja, ki je pristal na Uralu s svojim balonom, s katerim je preletel 3600 km. Sumijo ga vohunstva, do sedaj ga še niso izpustili. — **Ruski rekord.** Na letalnem polju pri Petrogradu se je dvignil z aeroplanom »Ilia Muro-mec« ruski aviatik Sukorski. Na krov je vzel 16 oseb in enega psa. Krožil je deset minut v višini 300 m. S tem je dosegel rekord in sicer s težo 1310 kg brez bencina in olja.

LISTEK.

Ognjeniki. Peklenski ogenj.

Fr. Pirč.

VI.

Če hočete prav razumeti, kako so male živalice, živeče v morju in v sladkih vodah, mogle zgraditi take ogromne stavbe kot so naše planine, in iz katere je sestavljen velik, pretežni del zemlje, se moramo zopet vrniti nazaj v dobo, ko smo zapustili iz solnca novo porojeno zemljo. Videli smo, kako se je zemlja kot takrat še razbeljena krogla vsled hudega svetov-noprostornega mraza polagoma ohlajevala ter se najprej na svojem površju pokrila s trdo rudninsko skorjo, ki je še nekaj časa žarela, a potem otemnela. Videli smo tudi že, kako je »nadaljno ohlajenje izločilo iz ozračja vodeno paro in slišali smo (seveda le v duhu), kako je zašumelo na zemeljski obli prvo morje. Ohlajenje pa vsled tega še ni prejenjalo. Pod zemeljsko skorjo so se zbudile sile, ki smo jih zadnjič spoznali kot gorotvorne sile. Te so ustvarile prve trdnine ali kopno zemljo, ki se je dvignila iznad morja ter bila videti kakor otok sredi morja. To so bile prve gore. Teh seveda niso mogle napraviti živalice, ker jih takrat še ni bilo, vsaj ne še živečih. Znano je namreč, da beljakovina, iz katere izhaja vse življenje, ne more prestatiti toplote nad $+60^{\circ}$ C. Če je njena prasnova ali prvina bila tudi že podana v za prosto oko nevidnih spojinah ali atomih, vendar, da se je mogla razviti v življenje, za to je bilo treba primerneje toplote. Prvo kamenje je bilo torej rudninskega značaja.

Že zadnjič sem bil omenil, da od tega prvega kamenja ali skorje naše zemlje najbrže na celi zemlji ne bo dobiti več kakega sledu, vsaj ne blizu pod sedanjim površjem. — Saj res, se je oglasil France Korajža, povej no naprej, kako se je to moglo zgoditi. — Boš takoj videl, je odgovoril Janez Domišljija. Junakov, kakor si ti danes, ki prenašaš take svedre in ki bi z njimi vrtali Trško goro, takrat seveda še ni bilo. A bili so namesto še vse drugačni kerlci, kakor si ti. Le poslušaj! Predvsem si ne smemo misliti, da je bilo takratno prvo morje kje na zemlji tako globoko, ka-

kor je danes, ko znaša globočina večjih oceanov do 8, do celo do 9000 metrov. Morda je takratno morje v najglobokejših delih znašalo kakih 700 m. Vsled hudega izhlapevanja zelo toplega morja je bila tem primerno tudi huda padavina. Hude plohe pa, kakor veste, vplivajo tudi na najtrje kamenje. Raz otokov, štrlečih izpod morja, je drla voda proti morju. Pri tem pa je trgala in odluščevala kamenje, pravzaprav le drobce, kakor je: grušč, prod in grez, pa jih je odlagala na dno morja. S tem je bil storjen začetek nove vrste kamenja, ki ga imenujemo *usedline*, ker se je usedlo ali sesedlo iz materiala, ki ga je voda prinesla s seboj. To ime si le dobro zapomniti, zakaj večkrat ga bomo še rabili. To je pa tembolj važno, ker se enak pojav še danes vrši in ga lahko tudi vsak priprosti človek opazuje za vsakim večjim dežjem. Naj še mimogrede že kar tukaj opomnim, da se je tema dvema vrstama kamenja ponekod pridružila, drugod pa tudi kar samostojno nastopila tretja vrsta kamenja, namreč *prodorine*, to je tisto kamenje, ki ga je ognjeniška moč že takrat (in takrat še v hujši sili in obsegu, kot se to danes vrši), prodrila izpod zemeljske skorje. Ker je to kamenje prodrlo izpod zemlje navzgor, ga imenujemo *prodorina*. Pa za enkrat, kakor rečeno, bodi to le mimogrede omenjeno.

Vrnimo se zopet nazaj k prvim *usedlinam*. Te prve *usedline* so bile takorekoč prva zibelka za porod vseh živih bitij na zemlji. Moramo si predstavljati, da je med tem, ko se je vse to vršilo, kar smo doslej omenili, preteklo morda več milijonov let, kajti ves razvoj na zemlji tudi v času, ko še ni bilo na nji nobenega življenja, se je razvijal v celoti polagoma, le mestoma so se vršile hitre in zdatneje spremembe; to slednje velja zlasti glede delovanja ognjenikov, katerih izbruhi so bili takrat silnejši in obsežnejši, kakor pa so dandanes. Vama se bo to veliko zdelo, če pravim več milijonov let se je ta sprememba vršila. To pride od tega, ker človek navadno po razvoju svojega kratkega življenja meri tudi čas in dobo splošnega razvoja v zgodovini zemlje in življenja. Nasproti vekom, ki jih je zemlja potrebovala za svoj razvoj, naših sto let niti del sekunde ni. (Pri tem me je France Korajža sunil v rebra, češ, ta pa zna.) Če jaz četrt ure nimam pipe v ustih, že mislim, da je bila to cela večnost, zdaj pa ta človek uči, da je naših sto let kakor švig bliska nasproti času, ki ga je zemlja za se potrebovala.) Janez, kakor bi tega ne bil opazil, je nadaljeval:

Rekel sem, da je prav *usedlino* v morju smatrati za zibel vsega življenja. — Joj, saj res, se France Korajža to pot na vsa usta (in njegova so precej široka) oglasi: To bi me pa še bolj zanimalo zvedeti, kako je neki nastalo življenje, posebno pa, če je res, da se je tudi človek razvil iz živali — slišal sem celo, da iz opice. —

Skoro imaš prav, odgovori Janez, predno vama razložim, kako so male živalice, kot so polži, koral in še manjše, kot so te, mogle zgraditi take stavbe kot so naše gore, bi bilo dobro pojasniti, kako so te živalice nastale, iz česa so se razvile in kako se je sploh življenje pričelo in razvilo, da je dospelo do današnje svoje popolnosti. Toda to bi nas za naš sedanji namen predaleč zapeljalo. Se bomo pa ob drugi priliki posebej o tem kaj več pomenili. Za zdaj enkrat pa računajmo s tem, da smo tisto zanimivo dobo, ko se je iz nevidnih bakterij pojavilo prvo priprosto življenje, že prešli in da imamo iz prvih življenjskih prvin razvite potomce v živalstvu pred seboj. Zadostuje naj nam, da smo prvemu življenju v dnu morja postavili zibelko, ko smo omenili, kako so nastale prve *usedline*, ki so — to sem preje pozabil omeniti — *mehanskega značaja*, to je, sestavljene so, prišle so mehanično z vodo v morje, dočim kakor, bomo videli, so druge vrste *usedline* *organskega* ali življenjskega pokolenja.

»Nevidno potujejo z vodo raznovrstne rudnine, ki so se raztopile v studencih, potokih in rekah. To so apniki, kamena sol in druge snovi, ki jih zasledi kemijska preiskava celo v najbistrejši vodi. **Živali, ki bivajo v rekah, jezerih in morjih, sprejemajo razstopljeni apnik v sé in si stvorijo iz njega ogrodje. Ko poginejo, razpade mehka snov njih trupel, kamenena ogrodja pa ostanejo in na milijone hišic in lupin raznolikih školjk, polžev in drugih živali pokrije dno jezer in morij ter se pridruži kameneni snovi, ki se ondi nabira.** — Tako sodeluje voda in vreme, živalstvo in rastlinstvo, da se nanovo kopiči snov razpadlih kamenin in v večnem kroženju tvori zopet *kamenine*. To se godi dandanes in proizvodi prošlih dob izpričujejo, da se je godilo že od nekdanj vedno enako.«

Janez se je malo oddahnil. Sluteč, da zdaj sledi najbolj zanimivi del njegove razlage, sva si tudi midva s Francotom Korajžo vnovič nabasala pipi, in ko ju prižgeva, je Janez nadaljeval:

(Dalje prih.)

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Listnica uredništva.

G. Gorenjski: Prosimo, bo nam jako dobro došlo!

Dobro, bolečine olajšujoče zdravilo!

Revmatizem in njemu sorodne bolezni kakor nevralgija, ishijas, migrena, protin itd., so znane, nevarne bolezni, in gorje onemu, pri katerem so se vdomačile! Kdor ni sam na sebi izkusil, ta si ne more predstavljati, kake grozne bolečine mora bolnik pretrpeti. Tak nesrečnež poseže po vsakem sredstvu, ki mu je pri rokah. On poskusi vse, kar se mu ponudi. Ako ne pomagajo več domača sredstva, poseže po

takih, ki se mu ponujajo po časnikih in koledarjih. Ako mu tudi ta odpovedo, izgubi vsako upanje do ozdravljenja in življenje se mu preseda.

Radi tega sem se namenil priobčiti par vrstic v blagor trpečam. Poznam eno dobro, bolečine olajšujoče sredstvo, ki je žalibog pri nas še premalo poznano. To sredstvo sem večkrat preskušal in lahko tedaj o njem mirno trdim, da še ni nobene ga o njegovih upih varalo. Vsak, kdor to sredstvo enkrat poskusi, se zopet povrne k njemu in se čudi, kako olajševalno učinkuje, ter ga radi tega ne more več pogrešati v svoji hiši.

To sredstvo mi je bilo priporočeno od znancev in dasi nisem začetkoma veroval hvalospevom, prepričal sem se v kratkem o njih resničnosti. Je v resnici sredstvo, ki mu ni para. In isto trdijo o njem vsi oni, katerim sem to sredstvo priporočil in katero od tega časa ne manjka več v njihovih hišah.

To izvrstno sredstvo se porablja vedno z uspehom pri revmatičnih bolečinah, ishias, nevragliji, glavo- in zobobolu, prehlajenju, oslabenju udov in mišic, krčih in pri mnogih drugih podobnih bolečinah. Poznam slučaj, pri katerem so izginile bolečine v kosteh po osemletnem trpljenju.

Uspehi tega resnično neprecenljivega zdravila so me vspodbudili, da sem sklenil vse trpeče na nje opozoriti, in bi me veselilo, ako se mi to posreči. Je v resnici dobro sredstvo, ki zasluži, da se ga priporoči.

Kdor potrebuje to zdravilo, naj piše lekarni »Pri dobrem pastirju« v Litovelu na Moravskem, kjer se izdeluje in »Salviol« imenuje.

Pripomniti še moram, da je Salviol kljub svoji izvrstnosti primerno še jako poceni. Dobijo se že steklenice po 80 h (6 takih steklenic dopošlje za 4 K poštne prosto). Večje steklenice stanejo 1 K 25 v in 2 K 50 vinarjev.

Kakor sem zvedel, se dobi Salviol skoraj v vseh lekarnah, in radi tega povprašajte najprej v najbližnji lekarni, ali se tam dobi, ker si s tem poštino prihranite.

Ako se tam ne dobi, pišite prej navedeni lekarni in Salviol se vam dopošlje z obratno pošto.

Upam, da mi bo vsakdo hvaležen, kdor kupi to sredstvo, ker jaz bi ne nikomur priporočal kaj slabega.

Martin Stich, župnik,
Klein Schweinbarth, zadnja pošta: Drasenhofen, Nižje Avstrijsko.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 28. februarja 1914.

Dunaj: 63, 16, 88, 15, 70

Dvignjene v sredo, dne 4. marca 1914.

Brno: 30, 34, 52, 82, 36.

Gradec: 76, 27, 63, 64, 15.

Ženske pri motitvah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno, neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škaflija K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)**

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zato carinske nepravilike izključene. 94

Sukno za moške obleke v največji izbiri pri **Lenasi & Gerkman,** Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 4.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:
1 kg sivga, dobrega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 6 K 10 h; 1 kg velfinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivga 6 K; 7 K; belega, linega 10 K; najfinjši prani puh 12 K. — Kdor vzame 6 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernice, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 sglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen s novim, sivim, jako stihovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; sglavniki 8 K, 9 K 80 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—, K 14 70, K 17 80 in K 1—; sglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 50, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnatega rišastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je samonajeti, za neugajajoče se vrne denar. 63

Š. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Moški in ženske, ki so pri boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravilju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. J. Seemann, Sommerfeld 84 (Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim nepravilikom. 94

! 500 kron !

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec korenin **balzam Rila** Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev, ne odstrani v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z garancijskim pismom 1 K — 3 lončki 2 50. — **Kemeny, Kaschau (Kassa), I., Postfach 12/1190, Ogrsko.**

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	60	1	80
1 " " " II. " . . .	1	40	1	60
1 " " " III. " . . .	1	20	1	40
1 " telečjega mesa . . .	1	80	2	—
1 " praščjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	—
1 " " (prekajenega) . . .	1	90	2	20
1 " koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 " Praščič na klavnici . . .	1	14	1	28
1 " kozličevega mesa . . .	0	—	0	—
1 kg masla . . .	2	60	2	80
1 " masla surovega . . .	2	60	2	80
1 " masti praščjega . . .	1	80	2	00
1 " slanina (špeha) sveže . . .	1	52	1	80
1 " slanina prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	76	1	94
1 " surov. margarinskega masla . . .	2	40	0	—
1 " kuhan. margarinskega masla . . .	2	00	0	—
1 jajce . . .	—	6	—	0
1 l mleka . . .	—	20	—	00
1 " posnetega . . .	—	08	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	90	1	00
1 " kisle . . .	—	40	1	60
1 kg medu . . .	3	30	3	60
1 " čajnega surovega masla . . .	1	40	0	00
1 piščanec . . .	—	40	—	00
1 golob . . .	3	10	0	—
1 raca . . .	2	60	0	—
1 gos . . .	0	—	0	—
1 kapun . . .	0	—	—	—
1 puran . . .	39	00	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	38	00	—	—
100 " " " " 1 . . .	37	00	—	—
100 " " " " 2 . . .	36	00	—	—
100 " " " " 3 . . .	34	50	—	—
100 " " " " 4 . . .	33	50	—	—
100 " " " " 5 . . .	82	30	—	—
100 " " " " 6 . . .	27	00	—	—
100 " " " " 7 . . .	15	40	—	—
100 " " " " 8 . . .	24	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	51	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	48	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	—	—	—	—
100 " ržene moke . . .	—	32	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	—
1 " graha . . .	—	40	—	—
1 " leče . . .	—	28	—	—
1 " kaše . . .	—	20	—	—
1 " ričeta . . .	23	50	—	—
100 kg pšenice . . .	19	00	—	—
100 " rži . . .	17	00	—	—
100 " ječmena . . .	18	50	—	—
100 " ovsa . . .	25	00	—	—
100 " ajde . . .	28	—	—	—
100 " prosa belega . . .	18	00	—	—
100 " " navadnega . . .	16	00	—	—
100 " koruze 1913 . . .	21	00	—	—
100 " činkvartina . . .	4	50	5	—
100 " krompirja . . .	—	—	—	—
Lesni trg.				
Cena trdemu lesu 11 do 12 K.				
Cena mehkega lesa 7— do 8—K.				
Trg za seno slamo, in steljo.				
Na trgu je bilo				
voz sena . . .	5	—	8	00
" slame . . .	4	—	6	00
" stelje . . .	0	00	0	—
" detelja . . .	0	00	0	—

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šteč. 2., lastna hiša.

Obrestuje vlogé na knjižico s 4³/₄% v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za ves tuji denar. Promet na leto čez 1400 millionov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantneje. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. o. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro pre bavlajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2—3 krat na mesec **Mastina**. **Mastin** je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — **Mastin** je bil s prvimi kolajnami odlivan in ga porabljaajo milijoni previdnih kmetovalcev. Iđi k svojemu trgovcu in kupi zavoje **Mastina** za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastonj, tudi če ne fželiš **Mastina**, ali pa piši ti ali tvoj trgovec tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža**. Ta lekarna razpošilja 5 zavojev **Mastina** za 4 K poštneine prosto.

Vsak teden novosti

volnenega in perilnega blaga
za ženske obleke, svilnate
rute in šerpe samo pri

LENASI & GERKMAN,

Ljubljana, Štritarjeva ul. št. 4.

**Tkačina, platno za rjuhe brez
šiva, preproge, zavese odeje,**

Vsa oprema za ženine in neveste.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.).

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd), mi bodo po prečitaniu mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitom ozdravljenju brez motenja poklica, brez ponovitve, brez živega srebra in drugih strupov, brez vbrizgavanja, brez škodljivih postranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Lausitz). 94

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

PUŠKARNA „P. WERNIG“
BOROVLE - KOROŠKO

PISITE PO:

CENIK

1914 61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Ustanovljena 1881.

Račun: Pri avstr. pošt. hr. št. 828.406.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon šteč. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. Z. Z. N. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4 ³/₄ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Franc Jaro, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19.000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.